ЕПИКА

Литературни дела во кои се раскажува за некого или нешто

Се пишуваат во стих (епска песна и епопеја) или во проза (расказ, новела, повест, роман)

Основни елементи на епската творба се:

- композиција
- тема
- идеја
- фабула
- дејство

- ОПИС
- време
- простор
- ЛИК
- наратор

Основни епски литературни видови се:

- епска песна
- епопеја
- расказ

- новела
- повест
- роман

Епски видови

Според формата:

- во стих (песна и епопеја)
- во проза (расказ, новела, повест и роман)

Според обемот:

- мали (епска песна, расказ и новела)
- големи (епопеја, повест и роман)

Епска песна

- мала творба во стихови (повеќе епски песни = епопеја)
- една случка, настан значаен за една личност или цела заедница

Епопеја / еп

- голема творба во стихови
- случки, настани и личности значајни за еден народ или за целото човештво
- возвишена, херојска тема
- два вида: национална или уметничка
- тематски: историско-јуначки, романтични, религиозни...
- "Илијада", "Одисеја", "Махабхарата", "Рамајана", "Божествена комедија"...

Расказ

- кратка творба во проза
- еден настан/случка, еден човек или еден просторно-временски фрагмент од живото на заедницата
- малку ликови
- краток период
- Гогољ, Толстој, Јаневски, Чинго, Солев...

Новела

- мала творба во проза со неочекуван крај
- еден настан или авантура
- мал број ликови
- краток период
- динамично и интересно дејство со неочекувани пресврти
 - Бокачо, Чехов, Конески, Чинго, Андреевски...

Повест

- средна творба во проза
- повеќе настани и ликови
- повеќе паралелни линии на дејство кои се вкрстуваат
- по обем е меѓу расказот и романот
- Попов и Јанески

Роман

- голема творба во проза (ретко во стих)
- голем број настани и ликови
- главните ликови се носители на дејството и идејата
- Попов, Јаневски, Абаџиев, Солев, Андреевски...

Според тематско-мотивските особености романите се делат на:

- општествени
- семејни
- психолошки
- историски

- авантуристички
- љубовни
- витешки
- криминалистички

Други епски видови:

- пародија
- патопис
- ecej
- автобиографија
- биографија
- фељтон
- репортажа

Лирско-епски видови:

- балада
- романса
- поема

Лирско-епските видови имаат

лирски елементи: субјективност и емоционалност и

 епски елементи: нарација, фабула, дејство, ликови

<u>Балада</u>

- лирско-епска песна
- настан, подвиг или трагична судбина на еден или повеќе ликови од историјата
- потресно и драматично опевање со многу чуственост
- таинствени и фантастични елементи
- бавен ритам и тажна интонација
 - трагичен крај (смрт на јунакот)
 - Рацин, Конески, Шопов, Јаневски

Романса

- лирско-епска песна
- ведар и весел настан од секојдневието
- најчесто љубовни приказни/истории
- мирен и одмерен стил
- ведар и весел тон
- среќен крај
- ведри, раскошни и хумористични
- Матевски

Поема

- долга лирско-епска творба
- раскажува настан од историјата на еден народ или случка на една личност
- Развиена фабула со бројни ликови и еден носител на дејство - јунак
- јунак може да е и лирскиот субјект
- драмски композициски елементи
- лирска субјективност и емоционалност
- Бајрон, Пушкин, Прличев, Конески...